

Előszó Kuzsmann János életpályáját bemutató írásához

Amikor, immár 18. éve felkértek a Magyar Kémiai Folyóirat főszerkesztőjének, bár a lap évszázados hagyománnyal büszkélkedhetett, jövője rendkívül bizonytalan volt, sőt a megszűnés közvetlen veszélye fenyegette. A felkérés elvállalása azt is jelentette, hogy főszerkesztőként az első és legfőbb feladatomban a folyóirat megmentése, életben tartása lesz. A tulajdonos, a Magyar Kémikusok Egyesülete vezetősége és a társfenntartó, a Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Tudományok Osztályának tagjai, néhány kivétellel, szinte egyöntetűen a megszűnés pártján álltak. Nehezen vitatható érvek lényege az volt, hogy az értékes új hazai kutatási eredményeket nem szabad a magyar nyelvű közlés okán a nemzetközi tudományos közélet elől elrejteni, a kevésbé jelentősökre pedig kár a papírt pazarolni. Ezért a lap megmentése csak úgy volt elképzelhető, ha közzétételre érdemes, s zömmel nem a hazai kutatások aktuális eredményeit tartalmazó publikációkkal töltjük meg.

Egyik közleménytípus, ami a fenti feltételeknek megfelel, azon kiemelkedő teljesítményt elért magyar kémikusok pályafutásának bemutatása, megörökítése lehetett, akik, bár rászolgáltak, mégsem lettek a Magyar Tudományos Akadémia tagjai. Míg az akadémikusok szakmai pályafutásáról bőséges dokumentáció marad fenn, akiket nem választottak MTA-taggá, azokról csak esetlegesen maradtak/maradnak fenn tudományos eredményeiket szakszerűen és tárgyilagosan bemutató anyagok. E megfontolás jegyében indult útjára a folyóirat egyik új rovata, amelyben nem akadémikus kémikus szaktekintélyek életét és munkásságát áttekintő írások láthatnak napvilágot. Első sorban már nem élő kiválóságokról jelentek meg életrajzok, de még életben lévő, sőt egyes esetekben még aktív kémikusok közül is felkértünk néhány megkérdőjelezhetetlenül kimagasló életművet felmutató kortárs kollégánkat, hogy mint legilletékesebbek, állítsanak össze magukról egy szakmai munkásságukat és életük legfontosabb momentumait összefoglaló írást.

Ezzel nem adtunk könnyű feladatot a kiválasztottaknak, mert emberpróbáló valakinek önmagáról tárgyilagosan, elfogulatlanul, érzelmektől mentesen, s a természetes szerénységet leküzdve, ugyanakkor túlzott önelégültségtől mentesen beszámolni életének eseményeiről, érdemeiről és szakmai teljesítményeiről.

Kuzsmann János professzor, a kémiai tudományok doktora, az egykori Gyógyszerkutató Intézet tudományos főtanácsosa és „az intézet örökös tagja” is meghívást kapott, hogy a Magyar Kémiai Folyóiratnak a jelenkor kémikus kiválóságait bemutató rovatában írjon beszámolót kémikusi életpályájáról.

Dr. Kuzsmann János

Kuzsmann János a Gyógyszerkutató Intézetnek megszűnéséig emblematikus személyisége, bizonyos értelemben „arca” volt! Amellett, hogy kiemelkedő tudományos kutatási eredményeivel tekintélyt szerzett az Intézetnek, egyfajta „külügyminiszteri”, „menedzseri” és minőségbiztosítási szerepet töltött be. Kimagasló nyelvtudása révén a külföldi partnerekkel tárgyalásokon, külföldi vendégek fogadásakor impresszíven képviselte intézetét, mintegy intézeti idegvezetőként funkcionált, idegen nyelvű anyagok magyarra fordításába, illetve magyar nyelvű anyagok idegen nyelvekre való átültetésében fordítóként, vagy a mások által lefordított szövegek ellenőrzésében, javításában, az idegen nyelvű levelezéseknél nemcsak az intézeti ügyekben vállalt szerepet, de kollégáit, munkatársait is önzetlenül segítette e területeken. Kitűnő kritikai érzéke predesztinálta kollégái és munkatársai szakmai írásainak ellenőrzésére, javítására. Nemcsak a munkatársai publikációinak ellenőrzésében, azok fogyatékoságainak feltárásában volt mások segítségére, de az intézetből kikerülő értekezések szerkesztésében, a szakmai hibák, pontatlanságok észrevételében és eliminálásában, a fogalmazás csiszolásában is közreműködött. Kritikus feladatokat nemcsak az intézetben belül, de folyóiratok lektoraként, az Akadémián kandidátusi, nagydoktori értekezések hivatalos bírálójaként is általános elismerést és tekintélyt kivívó szakértelemmel, „sasszemekkel” látta el.

Sohár Pál